

Narodni Socijalist

Uredništvo je v „Narodnem domu“, I. nadstropje.
Upravništvo na Marijlnem trgu št. 8. — Telefon št. 44.

Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto.

„Narodni Socijalist“ velja v Ljubljani in po pošti:
celo leto naprej . . . K 16.— četrt leta K 4.—
pol leta K 8.— en mesec K 1.50

Glaglase se računa po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok
ter 45 mm širok prostor za enkrat 40 v, za večkrat popust.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Naenkrat ustavni!

Takšne države, kakor je naša ne najdeš z lepa. Hoče biti demokratična, ima parlament in vendar ni o parlamentarni zakonodaji ne duha ne sluha. O najvažnejših zadevah ljudstva izdajajo razni ministri naredbe, ki niti od daleč niso duhale tehnike zakonov, ki so površne, kakor bi jih bili sestavljali analfabeti. Toda: saj so jih sestavljali analfabeti razmer in novega življenja. Človek bi si ruval lase, kaj vse ti zmaže takle minister-politik, ki mu je življenje ljudstva tuje kot deveta dežela. In to se godi že 9 mesecev. Dasiravno imamo parlament, vendar ljudstvo ni pripuščeno k zakonodaji. Naša država se organizira z naredbami t. j. s samovoljo posameznih več ali manj življenju tujih ministrov, mesto da bi se urejalo z zakoni t. j. z voljo ljudstva. In zastopniki ljudstva v parlamentu? Do danes še nismo slišali pritožbe! In časopisje? Nič! Ni bilo glasu, ker so vsi grešili, vsi zastopniki ljudstva v parlamentu so enaki, vsi odgovorni za balkanščino.

Pred dnevi se je sestavila nova vlada iz demokratov in socializmov, ki je postavila program, ki nam je simpatičen. Prva vlada iz vseh vetrov sestavljena niti programa ni imela, razen če je bil njen program: zasejati nezadovoljnost širom Jugoslavije in spraviti državo na rob propada. dokončati torej to, kar Nemec, Madžar in Lah niso dosegli. Če so imeli ta program, so ga izborni izvrševali, vsi do zadnjega. V ustavnosti o parlamentarizmu ni bilo govora, zakonodajo je oskrbovala „naredbodaja“. In vendar so bili vsi tihi, tudi jugoslovanska ljudska stranka. Komaj je pa vsled svoje prevelike solidarnosti z absolutistoma Ninčičem in Protičem odletela iz vlade, se je pa naenkrat spomnila, da ni ne parlamentarizma, da ni ustavnosti, da vlada policija, absolutizem, pri tem pa pozablja, da je ona sama pokazala s svojim obnašanjem do zadnjega časa to razmerje vstvarjati in da zanje ni odgovorna nova vlada, temveč stara, tedaj tudi SLS. To je kaj čudna doslednost, ta naenkratna ustavnost. Želeli bi, da bi se iz politike in belgrajske vlade ne delalo tega kar je poverjenik za notranje zadeve g. Golia v Ljubljani na Žabjeku odpravil.

Odgovor na pomisleke.

Dragi tovariši! Ni moja navada in tudi po mojem okusu ni, vporabljam pismo za članek. Toda Tvoje pismo, kot pismo somišljenika nar. soc. stranke, ki imaš pomisleke glede bivstvenega dela oz. glede bistvene točke našega programa zasluži in potrebuje javnega odgovora, da ne bo treba še komu drugemu odgovarjati, ki bi utegnil priti z ravnotako resno mišljenimi pomisleki.

Praviš, da mnogo preišljuješ, če je potreben narodni socializem in narodno soc. stranka in da se kar ne moreš otresti dvomov, češ, da za istim ciljem kot mi, gre tudi socialna demokracija in se vprašuješ, če ne bi morali kazalo, se raje v njej organizirati, posebno zato, ker je podčrtavanje

narodnosti danes, ko imamo svoj narodni obstoj zagotovljen, odveč.

Predvsem Ti povem, da nisem Tvojega naziranja glede narodnosti. Res je, da se nam za narodni obstanek, nam, ki smo v Jugoslaviji, ni treba več bati, toda, dragi, povej mi, ali je že dovolj za narodnost, ali je narodnost že popolna, če se zanjo ni treba bati? Saj je vendar treba, da ima narodnost, Tvoja in tvojih sosedov narodnost vsebino, hotenje, cilj. To troje šele napravljajo iz neoblikovane mase enoten harmoničen organizem. Ali že imamo mi Slovenci, Jugoslovani kakšen cilj, kako hotenje, ki nam opravičuje naš obstoj na svetu? Ali že pravi Jugoslovan: to in to hočem, s tem hočem bogateti Slovenstvo in mu pripomoči k sreči in zato je treba, da sem tu in zato sem ponosen, na svojo pripadnost k Slovenstvu, k Jugoslovanstvu. Ali ima kakšen narod takšne cilje? Da ima! Poglej Ruse in njihove mislece, poglej Čeha in njihovo zgodovino boja za svobodo vesti in mišljenja in za taboritsko bratstvo! Poglej Nemce in njihovo prepričanje o kulturnem poslanstvu nemškega naroda! Vzgojiti svoje ljudi tako, da bodo imeli cilj svojega obstoja, ta cilj pomagati iskati; to je danes delo za narodnost in tega dela ne smemo zanemariti. Dokler ne bomo imeli takšnih mas, toliko časa bo Jugoslavija igrača v rokah drugih držav in toliko časa je naša svoboda enaka ničli in obstanek države vprašaj!

Če si je nadela nar. soc. stranka načelo, v naši državi preurediti družbo politično, gospodarsko in kulturno na temelju enakopravnosti vseh, tedaj mora najprej delati na to, da bo iz Jugoslovanov nastala res zavestna družba, svesta si ciljev. V tem je narodnostni moment stranke in že moment njenega neposrednega dela opravičuje njen obstoj, ker je v korist družbe in države.

Toda narodnostni moment nar. socialističnega programa ne obstoja le v pozitivnem delu za narodnost, temveč dalje v tem, da smo naziranja, da moremo le v narodu in z narodom uresničevati socialistične ideale, o tem dobiš odgovor v prihodnji številki.

Na delo za strokovno organizacijo.

Razvoj dogodkov nam kaže, kako prav smo imeli, da smo delavstvo že pred vojno opozarjali na bližajoče se gospodarske boje in na potrebo močne delavske organizacije. Kakor po celem svetu, se podjetniki tudi pri nas z mrzlično naglico pripravljajo, da potom svojih organizacij prepričijo vsak poizkus delavstva po izboljšanju njegovega gmotnega položaja. V tem boju pa bi zmagal močnejši, torej tisti, ki razpolaga z boljšo organizacijo.

Spominjajmo se na trpljenje in bedo delavskega ljudstva za časa vojne. To razmerje se prav nič ni izpremenilo. Še vedno mora ubogi trpin-delavec trpeti pomanjkanje, do čim kapitalist grabi denar na debelo, da s tem proletarijat še bolj zaslužni in spravi v še večjo gospodarsko odvisnost. Ko opažamo, da delavske organizacije, kljub bridki

izkušnji tekom vojne, niso na taki stopnji, da bi z lahkoto odbijale vse poizkuse brezsrčnega kapitalizma, se moremo nehote vprašati: Ali se naši delavci tekom vojne niso nič naučili? Ali jim strašno trpljenje ni izpremenilo mišljenja? Ali niso spoznali, da spadajo v delavsko organizacijo vsi zatiranci? Ali ste že pozabili trpini, kako ste se zaklinjali in stiskali pesti proti organizaciji in delu kapitalistov?

Namen strokovnih organizacij je, da z vso vnemo bijejo boj za izboljšanje delavske meze, za skrajšanje delavnega časa in da v vseh vprašanjih, tičočih se dela, zastopajo interese delavca. Močnejša ko je delavska organizacija, tem lažje uspešno zastopa interese delavstva! Močna organizacija je v položaju, da si v skrajnem slučaju zahteve delavstva enostavno izsili.

Naše strokovne organizacije imajo poleg tega tudi nalogo, da se potegujejo za interese domačega delavstva. Za našo državno upravo je sicer zelo žalostno izpričevalo, da se moramo še vedno, kakor pred vojno, boriti proti tujim državljanom, ki zasedajo v nemalo krajih najboljša mesta. Iz samega „človekoljubja“ in z izgovorom, da se moramo kazati svetu kot kulturni narod, se ščiti Nemca in Italijana. Za to važno vprašanje se razen naše organizacije nobena ne poteguje; enim brani to internacijonala, drugim pa vera. Edino naša organizacija zastopa stališče, da mora imeti na domači zemlji delavec domačin prednost pred tujci. To je važno zlasti sedaj, ko bodo po sklepu mira poplavili našo zemljo delavci iz tujih, gospodarsko slabše stoječih držav in s tem delali konkurenco našemu delavstvu. Da delodajalci tam, kjer se gre za žep, ne poznajo narodnosti in da bodo v službo sprejeli delavce, ki se bodo ponujali bolj poceni, o tem niti za pičico ne dvomimo. Proti temu je treba odločno nastopiti. Prepričani smo, da je naša pot prava, zato vabimo slovensko delavstvo, da se nam v boju proti krivicam pridruži, da lažje izvojujemo naš pravični boj. V to svrhu je nujno potrebna močna organizacija. Vsak naj po svojih močeh agitira in skrbi, da se Narodno socialna Zveza razširi in ojači vsepovsod, kjer se nahajajo slovenski delavci. Veliko pripomore naši stvari vsak, ki nam javi imena vseh onih, ki še niso organizirani in se za našo organizacijo zanimajo, zlasti pa s tem, da poskrbi, da se sklicujejo sestanki in shodi, na katere bo vodstvo NSZ. pošiljalo govornike, da razložijo pomen in namen naše organizacije.

Krivica.

V mesecu juliju t. l. se je večkrat čitalo v časopisih, da se bodo zvišale draginjske doklade, da je to zasluga te in te stranke, da je dotična naredba že gotova, brzojav je naznanil, da je že podpisana, da se bode izplačevalo 10. julija, 15. julija, a čakali smo do 29. julija ko nam je „Slovenski Narod“ povedal, da gospod Ninčič ne dovoli izplačila kljub sklepu ministrskega sveta. Pa nismo verjeli, ker smo vedeli, da za uradništvo

— posebno v Sloveniji — skrbijo vse politične stranke enako, in ker v slogi je moč, smo verovali tudi v zmago. Saj tudi drugače ni bilo mogoče; celi svet je že vedel iz časopisov, da se je uradnikom znatno zvišala plača, tudi prodajalke na trgu so že začele vsled tega višati cene vsakdanjim potrebščinam — le uradnik, ta največji revež sedanjega časa ni vedel ničesar o tem. A danes ve tudi uradnik; poviški se že nakazujejo. Človek bi mislil, da se res vsem uradnikom izplača povišek. Pa ni tako. Ali verujete, da je mnogo uradnikov, katerim se vsled povišanja draginjskih doklad prejemki znižajo? Ali je to zagrešil računski oddelek, kateri nakazuje, ali kdo drugi ni znano; resnica je, da vsi oni uradniki, ki vsled službenih razmer morajo živeti ločeno od svoje družine, izgubijo dosedaj prejeta doklado za dvojno gospodinjstvo, katera je bila višja nego sedanji povišek, in ker velja to od 1. julija dalje morajo celo več prejeti znesek za julij vrniti. Torej največjim revežem se prejemki znižajo, kljub temu, da je določala naredba o dokladah za dvojno gospodinjstvo izplačevanje istih do konec avgusta t. l. in podaljšanje tega roka v slučaju, da bi posamezni uradniki ne mogli preseliti družine v službeni kraj do konec avgusta. Nočem zapisati tega, kar mi sili v pero, ker se mi zdi neverjetno, da bi merodajni faktorji ne uvideli te krivice ter je popravili, saj se gre večinoma za uradnike, ki službujejo na obmejnih dražjih postajah in skoro same begunce oziroma pribežnike iz zasedenega ozemlja in Nemške Avstrije. Ali naj se ti uradniki mislijo, da so pastorki? Zdi se, da je tako! Gospodje ki danes ukazujete, popravite ker ste — mogoče nehote — zagrešili! Nevolje je že dovolj — ne kličete vraga, ampak odvrčajte ga. Prizadeti.

Kratkovidnost.

Nesreča se je dogodila in celo precej velika. Zvezar, ki si prisvaja biti zastopnik železničarjev ter kategorije strojevodij in kurjačev in v katero baje niti poverjen ni, si upa staviti zahteve, in zastopati koristi omenjene kategorije. Da celo na pritisk višjih zatajuje stanovske zahteve in koristi. Tako piše „Naprej“ z dne 20. avgusta na tretji strani. Na celotni članek ne odgovarjam, ker me malo briga, komunist Žorga in njegova Bakija. K tej politični nesreči le toliko svetlobe, kolikor jo radi politične brljavosti sodrugov še manjka.

Videč škodljivost slepe politične strasti gotovih mogotcev za železničarski stan sploh in izigravanje socialnih koristi in reform v strankarsko politične namene, sem se kot „Zvezar“ in predsednik podružnice zavedal danih svojih obljub in prevzetih dolžnosti in sem v času, ko se ustvarjajo službena določila za bodoča desetletja, skliceval sestanke raznih kategorij včlanjenih v Zvezi, in tako rpal nasvete, želje in zahteve prizadetih, jih obdelal v celoto in tako dobljeni material uveljavljal, kot delegat pri reformi osnutka bodoče službene pragmatike. Videč pa, da Vaša splošna organizacija v tem oziru spi spanje pravičnega, se je vabilo na te naše

estanke tudi vaše ljudi, ne radi političnih motivov, ne radi agitacije, to morajo vsi udeleženci če so pošteni, kar ne dvomim, priznati, pač pa zgolj iz nagiba, slišati mnenje vseh, ki so jim železničarske koristi in bodočnost na srcu. Posrečilo se nam je. V ne deljo smo z 14urnim nepretrganim delom dovršili ogromno nalogo v korist vseh železničarjev in definitivno ugotovili želji, zahteve in koristi vseh kategorij za bodočo službeno pragmatiko. Da pa bode to delo sodruga razburjalo, se pa gotovo nismo nadjali.

Sodruga gre pač bolj po glavi ministrovanje, bodoče volitve, politične špekulacije, kako „Zvezo“ ubiti. Zapravljajo rajč čas za vsakojaka denuncijantstva in osebne ogabne in nedostojne napade. Samo zato ne dobijo časa, v kar so takorekoč moralno prisiljeni in to so socialne zahteve in koristi železničarjev. Da Vas je pa „Zveza“ v tem oziru s svojo agilnostjo, smotrenostjo in dosledno požrtvovalnostjo, prehitela, zato se vendar ne razburjati, krivi ste sami, ne mi. Politično nestrpnost na stran, pa ne bode jeze in ne zamere! Če pa „Zveza“ kot strokovna organizacija vrši svojo stanovsko dolžnost, se mora k njeni doslednosti le čestitati. Sodrugi, ne s političnimi štrajki, ne s ogabnimi osebnimi napadi, ne s zabavljanjem čez „Zvezo“, ne bodete rešili socialne bede na železnicah in ne dosegli svetih svojih socialnih idealov za človeštvo in železničarstvo še posebej, pač pa z politično strpnim in intenzivno brezobzirnim požrtvovalnim delom. Tako g. stanovski kolega. Kdor se pa strinja z nedostojnim osebnim blatenjem in s političnim terorizmom želimo dober tek. Za nas in poštene železničarje to ne more veljati!

Franjo Rupnik, strojevodja.

Politične vesti.

Sestava volilnih listin za občine. Ministrstvo za notranje stvari je izdalo občinam nalog, naj pričnejo s pripravljalnimi deli za sestavo alfabetičnih volilnih listin. Belgrajski davčni oddelek je dobil nalog, da stavi občinam potrebne podatke na razpolaganje.

Povratak naših vojnih ujetnikov iz Nem. Avstrije. 31. m. m. se je vrnilo iz nem. avstrijskega ujetništva 828 mož in 13 oficirjev, ki so svojočasno borili na koroški fronti.

Naš poslanik v Londonu. Za poslanika kraljevine SHS v Londonu je imenovan Dr. Mihajlo Gavrilović.

Uvoz čeških časopisov brez razlike je glasom sporočila ministrstva za notranje zadeve dovoljen.

Radgona izgubljena. Tako javljajo zadnja poročila, ki prihajajo iz Pariza. Ozemlje na levem bregu reke Mure z mestom Radgono bodi priznано Nemški Avstriji, medtem ko pripade ono na desnem bregu Mure z Mariborom Jugoslaviji. S tem bi vsa železniška proga Spije-Radgona prešla v nemške roke. Zopet vadjajo za našo domovino in rečejo kos za kosom, brez umerjanja za pravice jugoslovanskega naroda.

Vlada v Beogradu ima zelo trilo večino za seboj. Zato se hoče za vsako ceno okrepiti. Vrše se pogajanja za vstop Narodnega kluba. Pogajanja pa skoraj gotovo ne bodo prišla do uspešnih zaključkov, ker zasleduje Narodni klub separatne politične težnje in nemogoče gospodarske koncesije. Tudi radikalei so pričeli dobivati skomine po zapuščenih ministrskih stolicah. Radikalcem so se popolnoma udinjali naši klerikalci. Socialni demokratje izjavljajo, da izstopijo iz vlade, kakor hitro vstopijo klerikalci. Opažati je, da parlamentarnih kriz še bo tako kmalu konec. Še precej simpatičen program nove vlade bo ostal zopet le na papirju. Vse je le zato, ker vse današnje stranke nimajo smisla za državno edinstvenost in potrebe revnega ljudstva. Pomesti bo treba s političnimi despoti in skrajni čas je, da ljudstvo samo uredi tisto, kar „ljudski zastopniki“ ne morejo in nečejo!

Boljševizem in proletarijat. G. Aleksinsky, poslanec druge dume, je pisal iz Kopenhagna listu „Canse commune“: Značajna črta boljševskega režima je kritični položaj, v katerem se nahaja rusko delavstvo. Neposredna posledica gospodarskih naredb boljševiške vlade je bilo popolno uničenje velike industrije in prenehanje dela v delavnicah in tovarnah. Zato ni čudno, da je število delavcev vedno manjše. Od 10 milijonov delavcev, ki so bili zaposleni v ruski industriji, jih dela komaj dva milijona. To morajo vedeti vse socialistične stranke in vse sindikalistične stranke v Evropi in Ameriki, da morejo prav presoditi boljševiški režim z ozirom na interese organiziranega delavstva. Boljševizem ni v prilog pravega proletarijata ampak v korist lumpov. Na pogrebu Vere Sasulicve v Petrogradu je neki govornik obtožil boljševizem, da je kriv vseh nesreč, ki so zadele delavski razred ter je pozval delavske mase na boj proti boljševiški tiraniji. Neobhodno potrebno je, da se opozorijo vsi inozemski socialisti na ta dejstva, da se morejo potem ravnati v resnično korist pravega proletarijata.

Nova rešitev reškega vprašanja. Italijanski minister za zunanje stvari Tittoni in angleški ministrski predsednik Lloyd George sta se sestala v svrhu dogovorov glede rešitve reškega vprašanja. Glasom teh razgovorov bi pripadlo mesto Reka Italiji, zaledje pa bi se dalo v zakup zvezi narodov.

Romuni v Banatu. Romunska vojna sodišča v zasedenem delu Banata obsojajo kar kupoma one, ki so obtoženi razžaljenja romunskega naroda, izjav proti okupaciji itd.

Vrnitev vojnih ujetnikov. Sklep vrhovnega sveta zaveznikov, naj pričnejo vse države vojne ujetnike brez odloga odpošiljati v domovino, je bil sprejet na predlog Italije in sicer na njeno izjavo, da hoče kot prva država odposlati vse ujetnike v domovino, ne da bi počakala ratifikacije mirovne pogodbe.

Italijanski tabor v Trstu. Iz Rima poročajo, da se bo vršil v Trstu od 28. septembra do 1. oktobra velik tabor društva „Dante Alighieri“.

Delavske konference v Washingtonu. Se bo smela udeležiti tudi Nemška Avstrija.

Mirovna pogodba z Belgarijo. Še dolgo ne bo končana, ker je vprašanje pripadnosti Tracije, oziroma naj li dobi Belgarija izhodišče na Egejsko morje še vedno neodločeno.

Veliko zborovanje nemških delavcev. 30. m. m. se je s privoljenjem francoskih oblasti vršilo v Ludwigshafenu veliko zborovanje, katerega se je udeležilo okoli 2000 zaupnikov vseh strank in voditelji delavskih organizacij. V soglasno sprejeti resoluciji izjavljajo, da bodo vsi delavci v Ludwigshafenu začeli zopet delati, pričakujejo pa, da bodo francoske oblasti izpustile iz zapore vse, ki so bili zaprti po nedolžnem. Ako se to ne bi zgodilo, bodo delavci v vsej Palaciji ustavili delo; na nadaljnje omejevanje osebne svobode, pravi resolucija dalje, bodo tako delavci kakor meščani našli primeren odgovor; vzpostaviti se ima svoboda tiska in izhajanja, kakor tudi svoboda gibanja za vladne in upravne organe.

Novo ministerstvo na Madžarskem. je nastopno: Predsedstvo: Franc Helarich, notranji posli: Perenyi, trgovina: Garami, financa: Hegedüs, kultus: Huszar, poljedelstvo: Rubinek, pravosodje: Baloghy, vojni minister: Schnetzer, narodno blagostanje: Peldi, prehrana: Erek, narodnostne manjšine: Bleyer. Poleg tega so se kandidirali trije ministri brez portfelja: Stefan Haller (krščanski soc.), Peyer (socij. dem.) in Stefan Szabo (kmetijska stranka). Vprašanje o sestavi ministrstva za zunanje posle še ni rešeno. Prevzame ga ali grof Emerik Czaky ali pa Mariin Lovaszy. Ta novi kabinet reprezentira koalicijski kabinet vseh strank in struj.

Zveza med Nemčijo, Rusijo, slovenskimi državami in Japonsko. Bivši ameriški državni tajnik Knox je imel v senatu

govor, ki je zbudil veliko pozornost. Izvajal je med drugim, da Zedinjene države ne bodo podpisale miru, ki uničuje Nemčijo in ki nosi v sebi kal nove vojne. Prorokoval je, da se bo sčasoma med Nemčijo, Rusijo, slovenskimi državami in Japonsko osnovala zveza, ter opominjal Francijo, naj izkuša stopiti v dobre odnose in v prijateljsko razmerje z Nemčijo ter pozabiti, kar se je zgodilo.

Tedenske vesti.

Draginjske doklade vpokojencem. Poverjenstvo ministrstva finanč nam je sporočilo, da so bile draginjske doklade po naredbi z dne 28. junija 1919 D. R. št. 63.515 (Uradni list št. 125 od 1919) raznim kategorijam vpokojencev in vpokojenk nakazane in izplačane deloma že tekom meseca avgusta, deloma bodo nakazane s pokojnino za september vred. Izvzeti so le vpokojenci, ki vprašalnih pol še niso vrnili in pa oni, katerih pojasnila so tako nepopolna, da je treba v smislu navedene naredbe še natančnejših poizvedb.

Nova iznajdba. Dragomir Dj. Vladić, tehnik iz Sabca je izumil mal aparat, s pomočjo katerega si lahko lokomotive in drugi parni stroji prištedijo do 80 odstotkov goriva. Ponudil je svoj izum vlad v Belgradu, da mu ga odkupi.

Žalosten konec divjega lovca. Pred štirinajstimi dnevi so našli v Petkovi njeni pod Dedcem v bližini Korošice v Kamniških planinah mrtvega Josipa Krivca, tamkaj dobro znanega divjega lovca.

Smrtna nesreča vsled ne previdnosti. Na Humu pri Ormožu je poizkušala mladenka Katica Sever nek star samokres, s katerim je hotela preplašiti veverice, ki so delale škodo v sadnem vrtu. Samokres pa se je sprožil tako nesrečno, da jo je kroglja zadela v prsi in je bila v nekaj minutah mrtva.

V vseh papirnicah v Krkonoših so delavci zaradi mezdnih sporov ustavili delo. Stavkujočih je okoli 1800.

Državni oddelek za varstvo dece je dal okrajnim odborom na razpolago 2 milijona 150.000 dinarjev za stalno materialno pomoč vojnim sirotam. Mesečna podpora bo znašala 20–50 dinarjev v gotovini ali pa v obleki. Prošnje s pričevali je treba poslati na okrajni odbor za varstvo dece.

Poziv na dvomesečno orožno vajo. Vsi delavci, ki so v letih 1886 in 1887. rojeni, ki so bili svoječasno asentirani ali pa pri prebiranjih za črnovojno službo z orožjem sposobne spoznani, priti morajo vsi, ki so v ozemlju kraljevstva SHS pristojni ali rojeni in vsi, ki ne morejo dokazati inozemskega državljanstva. Zglasiti se morajo pri pukovni okrajni komandi (vojnopolništvu) področja bivališča. Letnik 1887. se mora zglasiti dne 15. septembra, letnik 1886 pa 22. septembra, vsakokrat ob 8. dopoldne. Po možnosti je prinesiti s seboj vojaško opremo in obleko ter perilo. Oproščeni so: 1. železničarji, poštni uslužbenci in rudarji, sprejeti v službo pred 1. septembrom t. l. 2. bogoslovci ter dijaki visokih in srednjih šol. 3. trajni invalidi (iz nadpregleda). Invalidi pa se morajo zglasiti pri orožniških postajah.

Za ureditev osebnega in blagovnega prometa med Jugoslavijo in Italijo. Iz Belgrada poročajo, da je vlada imenovala komisijo, ki naj izdelata načrt za konvencijo, ki uredi osebni in blagovni promet med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in Italijo.

Davek na javne zabave. Minister za prosveto je v sporazumu s finančnim ministrom izdelal zakonski načrt o davku na javne zabave, v katerem se nahaja določilo, ki se tiče monopoliziranja boskopov. Od teh dohodkov bo pripadlo državi okrog 10 milijonov dinarjev.

Razglas oddaje glavne tobačne zaloge v Marbeku. S prodajo, založno trafiko spojena tobačna glavna zaloga v Marbeku se razpisuje v oddajo potom javnega natečaja.

Jugoslovani v Sibiriji. Listi poročajo, da se nahaja v Sibiriji še vedno izredno veliko število Jugoslovancev, ki so sedaj po večini razkropljeni po ondotnih čehoslovaskih legijah. Našim rojakom se godi v Sibiriji zelo slabo in listi zahtevajo, naj se vlada energično pobriga zanje in jim v najkrajšem času omogoči povrnitev v domovino.

Zemljišča dobrovoljcem. Izšla je naredba vojnega ministrstva, glasom katere se imajo podeliti dobrovoljcem obljubljena zemljišča.

Nov vlak med Ljubljano in Zidanim mostom. Z dnem 1. septembra 1919 začne med Ljubljano gl. k. in Zidanim Mostom voziti nov osebni vlak, ki nudi potnikom ugoden prihod v Ljubljano zjutraj in odhod popoldne. Odhod vlaka št. 37/a iz Zidanega Mosta ob 5.54, iz Litije ob 6.44, prihod v Ljubljano gl. k. ob 7.28. — Odhod vlaka št. 32/a iz Ljubljane gl. k. ob 14.15, prihod v Litijo ob 15.55, prihod na Zidani Most ob 16.39.

Sin bivšega ptujskega župana obojen. Sin nekdanjega ptujskega župana, Pavel Ornič je bil pred mariborskim okrajnim sodiščem obojen na 10.000 K denarne kazni, v slučaju neiztrljivosti na 3 tedne zapora, ker je 19. januarja t. l. na vlaku med Spiljem in Mariborom v navzočnosti več civilistov in vojaštva hujskal z besedami: Es ist eine Schweinerei, dass die Deutschen nichts anfangen, sie sind für nichts, warum geht's den in Kärnten, (takrat so namreč Nemci prodirali na Koroškem) das ganze Volk ist wie ein Mann! Was könnten die Jugoslaven allein machen, nur geharnischte Proteste, um welche sich aber niemand kümmert.

Požar v Stolovniku. V noči od 17. na 18. se je vnelo iz sedaj še nepojasnjenih vzrokov posestvo Alegrovo v Stolovniku pri Rajhenbergu. Sumi se, da je bilo zažgano, in ta sum opravičuje dejstvo, da je pred kratkim dvakrat pričelo goreti pri posestniku Cvirnu, ne da bi se zasledil kak vzrok. Naše orožništvo opozarjamo na te požare.

Bančni uradniki v Pragi stavkajo, ker jim denarni zavodi niso hoteli povišati plače.

Prva zrakoplovna vožnja za gotnike v Nemčiji. Te dni je zrakoplov za potnike prvokrat poletel iz Friedrichshafna v Berlin.

Razbojnik v vlakcu. Na progi Vinkovci-Brod se je v nekem kupažu dogodilo sledeče: Trgovec Filip Pešić je začutil v polspanju, da mu nekdo reže sukovo. V tem se je predramil in pognal za lopovom, ki mu je seveda hotel odnesti listnico z denarjem, toda lopov ga prestreže z nožem in izgine. Isti večer je okradel zlikovec še tri potnike.

Madžarski mrtveci v Baranji. Po pripovedovanju potnikov iz Baranje potegnemo vsak dan iz Donave veliko število mrtvecev, ki jih prinaša Donava iz Madžarske. Baje njih število tako narašča, da so oblasti odredile, naj se jih ne vlačijo več ven.

Roparski umor v hotelu. V hotelu Madžara Barta v Virovaru so našli v stranišču razmesarjeno truplo nekoga bosanskega trgovca, ki je odšel od doma 1. t. m. z večjo svoto denarja na kupčijsko potovanje in pri tem brez sledu izginil. Preiskava kaže, da je omenjenega trgovca umoril najbrže hotelski sluga s pomočjo sobarice. To je že tretji umor, ki se je dogdil v imenovanem hotelu.

Otrok ne k strojem! Na Erjavčevem podu v Vižmarjih so mlatili žito. 11-letni sinko Stanko razvezoval je snopje. Neki delavec mu ukaže, naj odpre vratca pri mlatilnici, in fant, hotoč ga ubogati, poskuša, da bi odprl vratca. V tem trenutku ga dregne po nesreči neka deklica, da je začel z lovo roko v mlatilnico, ki mu jo je pri tej priči odtgalo nad komolcem. — Zopet en invalid več.

Železničarski štrajk Nem. Avstriji. Železničarji južne železnice in dunajski železničarji vzhodne železnice so sklenili stavkati. Opustitev prometa zna imeti nepregledne posledice za oskrbovanje Dunaja z živili.

— **Državna posredovalnica za delo. Podružnica za Ljubljano in okolico.** V preteklem tednu od 25. avg. do 31. avg. 1919 je iskalo delo 166 moških in 53 ženskih delavnih moči. Posredovani so izvršili 101. Pri vseh podružnicah „Državne posredovalnice za delo“ je od 1. januarja 1919 do 31. avg. 1919 iskalo delo 13347 delavnih moči, delodajalci so pa iskali 13347 delavnih moči, delodajalec so pa iskali 11315 delavcev. Posredovani so izvršili v tem času 4173. Delo iščejo: pisarniške moči (316), trgovski sotrudniki in sotrudnice (302), dninarji in dninarice (130), peki, mešarji, mlinarji, slugi, vrtnarji, hišniki, krojači, šivilje, poljski in tovar. delavci in delavke, težaki, blapci, natararji in natararice, ekonomski, oskrbniki, vzgojiteljice, ključavničarji, mehaniki, strojniki, vratarji, sodarji itd. Delo je na razpolago: služkinjam in kuharicam, težakom, blapcem, zidarjem, poljskim in tovarniškim delavcem in delavkam, mizarjem, gozdnim delavcem, čevljarjem, pomočnikom, delavcem za zgradbo hudournikov, vajencem razne stroke, tesarjem, oglarjem, drvarjem, kurjačem itd.

— **Promet na Jadranskem morju.** Tržaški Lloyd vzpostavi v kratkem naslednje proge: Proga z brzoparniki Trst—Aleksandrija, sirska proga Trst—Aleksandrija—Smirna, tesalska proga Trst—Carigrad, proga z brzoparniki Trst—Solun—Carigrad—Črno morje in dalmatinsko-ajbanska proga.

— **Državna podkovska šola v Ljubljani.** Novi polletni tečaj na tej šoli se prične 1. oktobra 1919 in neha 1. aprila 1920. Poleg podkovstva se poučuje tudi ogledovanje kравne živine in mesa. Prošnje za sprejem je vposlati najkasneje do 15. septembra t. l. vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani. Prošnjam je priložiti: rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko spričevalo, učno spričevalo v dokaz, da se je učil kovaške obrti pri kakem kovaškem mojstru, npravstveno spričevalo in ubožni list. Ubožni prosilci, ki se ne morejo sami vzdrževati, morejo dobiti državne podpore. Pouk sam je brezplačen. Samo oni, ki prestanejo skušnjo koncem tečaja, dobijo patent za izvrševanje podkovske obrti.

— **Mednarodni železniški promet.** Listi poročajo, da se v Parizu pogajajo že več tednov o ureditvi mednarodnega železniškega prometa. Sklenili so, da direktni vlak Pariz—Simplon—Bukarešta ostane defektivno v prometu in da se od te proge odcepi posebna zveza z Atenami. Drug tak direktni vlak bo vozil na progi Pariz—Strasbourg—Nürnberg—Praga—Varšava. Kot prečna zveza se uvede vlak, ki bo vozil iz Ostende preko Bruslja v Milan, Ejer bo imel zvezo z goril omenjenem simplonskim vlakom. Staro bernsko konvencijo naj nadomesti nova pariška konvencija, ki bo baje sklenjena 23. decembra t. l.

Narodno soc. stranka.

Shod na Jesenicah. V soboto 30. avgusta t. l. vršil se je v prostorih gostilne Klinar na Jesenicah shod karegera je sklicala tamkajšnja podružnica SHS. Shod je bil za sedaj vladajoče razmere na Jesenicah dobro obiskan. Navzoči so bili skoraj vsi delavci tamkajšnjih tovarov, ki niso in ne bodo pozabili, da so sinovi slovenske matere, in ki se zavedajo, da je njih sveta sveta dolžnost, da rešijo delavstvo pogubnega kapitalizma in internacionale. Shod je otvoril predsednik tovariš Žmitek, ki je takoj nato podal besedo tovarišu Tonetu Vahtarju, poročevalcu N. S. S. iz Ljubljane. Le-ta je izročil pozdrave strankinega vodstva in na to prešel na obširno poročilo glede konzuma, ki se ima v najkrajšem času v korist našega delavstva usta-

novi na Jesenicah. Nato je poročal o strokovni organizaciji in konečno o programu N. S. Z. Poročilo je bilo z odobravanjem in navdušenjem sprejeto. Jeseniško delavstvo je trdno odločeno zastaviti vse sile za razširjenje narodno-socialističnih organizacij.

Shod v Kočevju je v nedeljo dne 31. t. m. najlepše uspel. Na shodu je bilo navzočih čez 120 somišljenikov. Poročevalec strankinega vodstva tov. Ivan Tavčar je v eno uro in pol dolgem govoru očrtal program ustanavljaljoče se stranke. Izvajanju so bila z navdušenjem sprejeta. Govorili so še razni drugi govorniki, med katerimi so posebno temeljita izvajanja tov. Repovša izvala veliko priznanja. Na shodu se je ugotovilo skrajno nesocialno postopanje kapitalista, velepodjetnika Kajfeža, ki ne izrablja samo delavstvo z 12 urnim dnevnim delom, delavstvo tudi slabo plačuje in ga hoče izrabljati za kritje svojih čudnih afer v dnevnem časopisju. Tako je zadnje dni priobčil v „Slov. Narodu“ poslano, kjer se pere in sklicuje na to, da je njegovo veliko ljubezen do delavstva spričalo s podpisom 81 njegovih uslužbencev. Samo to je pozabil povedati, da nihče izmed delavcev ni vedel, kaj je podpisal! Delavstvo si bo v prihodnje že premislilo, predno zopet podpiše izjavo „človekoljubu“ Kajfežu! Shod se je zaključil s tem, da je takoj vse pristopilo v krajevno organizacijo N. S. S. Izvoljen je bil tudi odbor s predsednikom tov. Repovšem na čelu.

Ribnica. V nedeljo, dne 31. avgusta se je v „Sokolovi“ telovadnici veliko število zavednega ribniškega naroda, delavcev in kmetov, uradnikov in obrtnikov. Vršil se je shod, kjer so se navzoči izrekli za Narodno-socialistično stranko. Na shodu je razvijal Anton Koder iz Ljubljane program naše nove stranke. Iz njegovih izvajanj, iz strankinega programa smo spoznali, da je Narodna-socialna stranka res stranka za našega malega človeka, ki bo le v tej novi stranki prišel do veljave in po njej do pravice ki mu grede kot človeku. Stranka je čista, neomadeževana, vsi navzoči so se z navdušenjem izrekli za stranko in njen program. Navduševalne govore so še govorili prof. dr. Peterlin, učitelj tov. Batrijani in drugi. Izvolili so navzoči pripravljalni odbor, ki ima nalogo, v najkrajšem času izvesti krajevno organizacijo N. S. S. v Ribnici. Za predsednika pripravljalnega odbora je izvoljen Ivan Lovšin, kavarnar v Ribnici, za podpredsednika Tekave, predsednik podružnice N. S. S., za tajnika Koščak, za blagajnika Gregor Lovšin, za odbornike: Murak, Klemenčič, Pajnič, Učakar in Škulj (Ortenek). V odboru so zastopani delavci in uradniki, mali kmetje in mali obrtniki, stanovi, ki po svojem socialnem položaju spadajo v našo novo stranko, odbor nam je porok, da bo stranka imela tudi v Ribnici trdnata v prosep naroda. Po shodu se je položil temelj, da se že obstoječa konzuma zadruga razširi na čisto demokratični podlagi in bodo v njo pristopili vsi naši delavci in drugi. Zadruga bo postala krepka trdnjava našega proletarca v boju proti izkoriščanju po kapitalizmu. Z navdušenjem pozivam tov. predsednika pripravljalnega odbora Ivana Lovšina na pristop k stranki in delo za naš program in cilj se je shod zaključil, ki je trajal nad 2 uri.

Narodno-socialna Zveza.

Lzlet litij-ke NSZ v Hotič. Člani litijske podružnice NSZ so poleteli v nedeljo dne 31. t. m. popoldne v eno uro oddaljani Hotič. Nad 200 članov in članic in njih rodbina se je udeležilo tega izleta. Na prostornem vrtu gosp. Župana so bili kmalu zasedeni vsi prostori. Razvila se je prav prijetna in neprisiljena zabava.

Shod Narodno soc. delavstva v Litiji. V nedeljo dne 31. avg. se je vršil prav dobro obiskan shod v prostorih predilniške obednice. Shod je otvoril in vodil predsednik podružnice tovariš Boštjančič, ki pozdravi vse navzoče, tovariše in tovarišice in poda

besedo predsedniku NSZ tovarišu R. Juvan, kateri v svojih izvajanjih poroča o raznih zahtevah delavstva. Razmere v Litiji so še vedno neznosne. Predilniško delavstvo trpi veliko pomanjkanje, ker tovarni ne dostaja potrebnih surovin. NSZ je že ponovno posredovala pri vladi, da čimprej preskrbi bombaž. Delavstvo je navezano le na brezposelno državno podporo in na podporo NSZ. Najbolj pa občuti delavstvo, da okr. glavar in županstvo sistematično ustavljajo izplačevanje podpor. Delavstvo je primorano kupovati razna najpotrebnejša živila od trgovcev po neznosnih cenah. Tovarniški konzum pa ne nudi vsega kar delavstvo potrebuje. Govorili so še tovariši Adler, Mejda in Bizjak o raznih delavskih vprašanjih na kar je predsednik zaključil zborovanje.

Ribnica. V nedeljo 31. avg. vršil se je sestanek naše tukajšnje podružnice. Od osrednjega vodstva je bil navzoč t. Avton Koder. V opekarni je pričel zopet Italijan Minotti šikanirati naše delavce. Trem delavcem, ki že od spomladi zlagajo na kolodvoru opeko in jim je bila zagotovljena plača 16 K na dan, kar je za to naporno delo itak malo, hoče plačo znižati od 16 K na 14 K. — Ukrenjeni so vsi koraki, da se to ne bo zgodilo, če ne drugače, homo začeli boj, da bo Italijan Minotti končno odletel. Kajti tudi dež. vlada bo morala končno sprevideti, da ni slov. delavec zato na svoji zemlji, da ga bo nastavljen Italijan šikaniral. Naša potrpežljivost je pri kraju. Predložene so bile še druge delavske pritožbe, ki smo jih poslali na pristojna mesta. S pozivom t. Kodra, da bodimo složni in disciplinirani in da morajo vsi osebnostni prepri med nami zginiti, ako naj dosežemo uspehe.

Dopisi.

Klerikalni konzum na Bledu. Blejski klerikalci so zvedeli, da snujejo narodni socialisti svoj konzum za Bled in okolico. Gotovim gospodom to ni bilo všeč in so si hitro omislili nam ustanoviti konkurenčno podjetje in pričeli ustanavljati klerikalni konzum pod pretvezo, da bo to delavski konzum. Klerikalni gospodje so že pred nekaj meseci hoteli ustanoviti svoj konzum in so v to svrhu že imeli pripravljenih 70.000 kron, katera vsota je pa izginila in še danes ni sledu kam. Blejski delavci naj bi toraj plačali teh izgubljenih 70.000 kron. Gospodje so se tudi posluževali raznih sredstev samo, da bi jih pridobili zase. A jim tudi to ni uspelo. Opozarjamo delavstvo na Bled in okolici, da smo mi ustanovili svoj lasten konzum, da imamo lokal že pripravljen, kjer hočemo odločevati sami, ne pa da bi nas vodili razni klerikalni delavci v cilindrih in frakih.

Iz Kočevja. Ni lepo, da se v kraju, kjer imamo dovolj posla z narodnim sovražnikom pripravimo sami med seboj. A kar počenja z nami naš veleznan K., na to ne moremo in ne bomo več molčali. Vsa društva, ki ne zasledujejo interesov velekapitala, morajo po njegovem zatrdilu izginiti, vsak uradnik in celo gostilničar, ki ne trobi v njegov in dr. S. rog bi moral v najkrajšem času iz Kočevja. Žalibog, da že res učinkuje njegov pritisk. Velebranjevec A. K. je namreč svojega zvestega delovodja, ki je služil pri njemu 10 let vedno in marljivo, tako dolgo šikaniral, da mu je moral sam odpovedati službo. Ni zadostovalo, da so pomagali tudi žena in otroci služiti milijone, temveč zahteval je tudi od svojega uslužbenca politično prepričanje, ki ga ima sam. Sedaj sta mu najbolj na poti še R. in S., ki se jih mora iznebiti v najkrajšem času. Ker pa imenovana slučajno nista njegova uslužbenca, bo naletel najbrž na krepak odpor. Za danes povemo še toliko, da se dela v njegov obratu še vedno 12 ur na dan. Gospoda Lesjaka pa priporočamo vsem lesnim industrijalcem kot jako vestno in zanesljivo moč.

Zagorje ob Savi. Z državno osamosvojo smo si upravičeno mislili, da bo enkrat za vselej v naši domo-

vini konec vsakemu nemškutarjenju in prvenstvu švabščine. Toda pri nas v Zagorju temu ni tako. V rudokopu, oddelek Kotredeš, ki ga nadzoruje Karl Hinek in njegov zvesti oproda paznik Franz Kifer, zgleda tako, kot da se človek nahaja kje na Pruskem. Oba imenovana še danes mislita po avstrijsko-nemško, ker drugače si ne moremo misliti, zakaj da se v njih pisarnah in povsod kjer seže njuna oblast, govori vedno v nemškem jeziku. Hinek in Kifer zahtevata od delavcev nemške odgovore. Če delavec tega ne stori, potem gorje mu. Že najdeta priliko, da se zneseta nad onim delavcem, ki se noče posluževati tajčarske godle. Nad delavci se kriči, se jim ne pusti zaslužiti in se jih kaznuje samo za to, ker se noče delavstvo umisliti v stare avstrijske razmere. Hinek in Kifer kričita nad starimi zaslužnimi in pridnimi delavci s psokvami: osel gluhi, slepi, stari hudič pojdi v pokoj, da te več videl ne bom. Ali je to spodobno? Ali se mora delavstvo takih surovih besedi še vedno dopasti nad seboj? Mislimo, da mora že enkrat biti konec gospodstvu nemškutarjskih pritepenec, ki še vedno mislijo, da so gospodarji med nami. Po vsej pravici smemo slovenski delavci zahtevati, ki smo delali in se bojevali za jugoslovansko državo, da vlada vse potrebno ukrene, da se nesramnim nastopom Hineka in Kiferja enkrat za vselej napravi konec. Najboljše jih bo zapoditi preko meja, ker nimata pri nas nič iskati.

Narodno gospodarstvo.

Jugoslovanski kreditni zavod r. z. o. z. v Ljubljani se je ustanovil letos meseca maja in pripravljala dela so uspela v toliko, da začne te dni poslovati. Udeležen je slovenski in hrvaški kapital. Trgovina in obrt se bosta po sklepu miru čvrsta razvijala in da pomore tudi majhnemu trgovcu in obrtniku do cenega kredita ter ga podpira pri dobavi potrebščin, se je osnoval Jugoslovanski kreditni zavod, kajti v samopomoči je uspeh in napredek. Osamosvojitvi se moramo tujega kapitala ter zabraniti židovskemu, da se ne ugnezditi pri nas. Edino sredstvo za to pa je samopomoč. Pozdravljamo nov domači zavod ter mu želimo obilo uspeha.

Jugoslovanska krona v Švici. Dasi pripoznavajo švicarske banke večjo vrednost naše krone naprati staro-avstrijski in nemško-avstrijski kroni, vendar ima naša krona isti kurs kot staro-avstrijska. Razlog za to navidezno nesmiselno postopanje švicarskih denarnih zavodov pa leži v nepopolnem žigovanju naših bankovcev. Ker švicarske banke pač ne morejo poznati tisoče in tisoče naših žigov, se zanje sploh ne menijo, temveč menjavajo našo valuto čisto enostavno po kurzu za staro-avstrijsko krono. Opozarjamo na to dejstvo naše finančne kroge, predvsem finančno ministrstvo, ki nikakor ne bi smelo dopustiti, da se menjava naša krona po kurzu za staro-avstrijsko krono. Naj se da našim konzularnim zastopnikom navodila, da posredujejo pri menjavanju naših bankovcev in poučijo, oziroma garantirajo švicarskim bankam za pravilnost žigov, ker le na ta način bi se obvarovali občutne škode tako posamezniki, ki imajo opraviti na denarnem trgu v Švici, kakor tudi celokupno narodno premoženje.

Gospodarska pogodba med Italijo in Anglijo. Angleški časniki poročajo, da je italijanski finančni minister za svojega bivanja v Londonu sklenil finančno in gospodarsveno pogodbo z Anglijo.

Organizirajte se v N. S. S. V organizaciji je moč!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Ivan Tavčar.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani

Pravi firnež

v priznane najboljše in zanesljive kakovosti.

Deso vrste barv, barve za obleke, suhih in oljnatih, mavac (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, prašno olje, karbolinaj, steklarski in mizarski klef, pleskarske, slikarske in židarske žopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi turška

A. Zankl, sinovi
Ljubljana.

Čeniki se za časa vojske ne razpošiljajo.

V Ljubljano potujočemu občinstvu se priporoča restavracija v Prešernovi ul. 9.

Najlepše darilo mladini

je povest slovenskega dečka iz pretekle svetovne vojske

DORE

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi je K 4.—. Dobi se v knjigarnah kakor tudi v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg 8.

Zbirko zanimivih povesti in novel z Gorenjskega obsega knjiga:

„Šopek samotarke“

Spisala znana povsod priljubljena ljudska pesnica in pisateljica M. Komanova. Založila in izdala Zvezna knjigarna v Ljubljani, Marijin trg 8. Cena vezani knjigi K 5.—, broširani K 4.—.

Plačajte naročnino za „NARODNEGA SOCIJALISTA“, drugače se Vam list ustavi! Pridobivajte naročnike!

K. Linhart, urar

Marije Terezija c. 7.

Velika zaloga zlatih, srebrnih in niklastih ur kakor Omega, Schaffhausen, stenske ure z nihalom po najnižji cenli. Popravila se sprejemajo vsaki čas in se solidno izvrše. 990

Zbirajte za narodno-socijalni tiskovni sklad!!

ING. Dr. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer.

Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe

v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrane, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko opomo zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. 933

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženerske stroke.

Teniška mnenja — Zastopstvo strank v tehniških zadevah

Import.

Westinghouse

Walt

Kremesky

Metex

Export.

Baterije, žarnice vseh tipov elektrotehn. predmeti
Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogačar, Ljubljana, Mestni trg št. 26.

Če razpošiljate sadje, zelenjavo, i. t. d. rabite košare, te pa dobite takoj, tudi v največjih množinah v

pletarski šoli

v Strnišču pri Ptuj-Slovenija, ki pa izdeluje tudi druga v pletarsko stroko spadajoča dela. **Zahtevajte ponudbe!**

Jadranska banka

Delniška glavica: K 30.000.000.—, Rezerva nad K 10.000.000.—.
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.
Ekspozitura: Kranj. **Brzojavni naslov: Jadranska.**

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek: plača iz svojega.
Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd. izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.
Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.
Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 15.000.000.— kron. **Stritarjeva ulica št. 2.** Rezervni fond 4.000.000.— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.
Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje **vsakovrstne KREDITE.**

Članski prispevki in podpore Narodno-socijalne Zveze.

I. razred. — Članarina 40 vinarjev na teden. — Podpore:

Članstvo	nad 1/4 leta (12 tednov)	nad 1 leto (52 tednov)	nad 3 leta (156 tednov)
V boleznih	10 ted. po 8K	10 ted. po 10K	10 ted. po 12K
V brezposelnosti	5 ted. po 16K	5 ted. po 18K	6 ted. po 20K
Porodnice	—	1 ted. po 10K	—
Pogrebščina	—	4 ted. po 8K	—
	—	enkrat 60 K	enkrat 80 K

II. razred. — Članarina 80 vinarjev na teden. — Podpore:

Članstvo	nad 1/4 leta (12 tednov)	nad 1 leto (52 tednov)	nad 3 leta (156 tednov)
V boleznih	10 ted. po 16K	10 ted. po 18K	10 ted. po 20K
V brezposelnosti	—	3 ted. po 14K	5 ted. po 16K
Porodnice	5 ted. po 18K	5 ted. po 22K	6 ted. po 24K
Pogrebščina	—	6 ted. po 18K	8 ted. po 16K
	—	4 ted. po 16K	—
	—	enkrat 100 K	enkrat 120 K

III. razred. — Članarina 120 vinarjev na teden. — Podpore:

Članstvo	nad 1/4 leta (12 tednov)	nad 1 leto (52 tednov)	nad 3 leta (156 tednov)
V boleznih	12 ted. po 20K	10 ted. po 22K	10 ted. po 24K
V brezposelnosti	—	6 ted. po 20K	10 ted. po 20K
Porodnice	5 ted. po 24K	10 ted. po 26K	10 ted. po 30K
Pogrebščina	—	6 ted. po 20K	7 ted. po 20K
	—	4 ted. po 20K	—
	—	enkrat 140 K	enkrat 160 K

N. S. Z. ima svoje društvene prostore v Narodnem domu v Ljubljani (l. nadstropje, desno). Uradne ure so vsaki delavnik od 4 do 8 ure zvečer in ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure dopoldne. Tam lahko dobi vsakdo vsa nadaljna pojasnila. Za pisma je naslov: „Narodno-socijalna Zveza“ v Ljubljani.

Dragi tovariši delavci in uslužbenci!
Vabimo Vas, da pristopite k N. S. Z. Uvrstite se v vrste prebujenega in svobodnega jugoslovanskega delavstva. Zavržite malodušnost in omahovanje! Odločnost in vera v lastno moč bodi odslej zvezda vodnica v boljšo bodočnost jugoslovanskega proletarijata!